TRIMONATA, KULTURA KAJ MOVADA REVUO

La LAMPIRO

48-a jaro n-ro 118 2007

Nia instruisto Zamenhof

Minoritataj esperantismo kaj spiritismo

Ĉu estas tempo legi Dante?

70 JARA
JUBILEO DE easp

La LAMPIRO

48-A JARO N-RO 118 2007

Oficiala Organo de EASP
(Esperanto-Asocio de San-Pa\lo)

Trimonata, kultura kaj informa publikigaºo,
senpaga por membroj de EASP

★ ¹EFREDAKTORO:
Genildo Martins Coelho
genildomcoelho@uol.com.br
Tel. (11) 6091-6420

★ REVIZIANTOJ:
José Dias Pinto, Eurico Ribeiro

★ KOMPOSTADO:
Joseo Tenorjo

★ REDAKCIO:
Rua Faustolo, 124
05041-000 - São Paulo - SP
Retpo¬to: lalampiro@easp.org.br

★ ABONU "LA LAMPIRO"-N!
Brazila abontarifo por 2007: R$ 30,00
Unuopa ekzemplero: R$ 10,00

La Redakcio ne respondecas
pri la subskribitaj artikoloj

EASP

Esperanto-Asocio de San-Pa\lo
www.easp.org.br
Fondita en la 29-a de Marto 1937

★ PROPRA SIDEJO:
Rua Faustolo, 124 - Lapa
05041-000 São Paulo - SP - Brazilo
Telefono-fakso: +55 (0 xx11) 3862-1183
Retadreso: easp2004@yahoo.com.br

★ ESTRARO:
Prezidanto: Genildo Martins Coelho
Vic-Prezidanto: José Roberto Tenório
1a Sekretario: Aparecida de Lurdes de Lucas
2a Sekretario: Marcos Zlóv Zlotovich
1a Kasisto: José Martins Coelho
2a Kasisto: Joel Afonso Francisco
Propaganda Direktoro: Milene Rinaldi

★ KONSILANTAJ MEMBROJ:
Maria Pozder Almada
Margarida Antônia de Jesus
Paula Cristina Medve Zulques
Anstata\antoj:
D-roj Floriano Pessoa Filho/Paulo Sergio Viana

★ ALI³U AL EASP!:
Membro-kategorioj (monate):
Kat. 1 (Simpla membro) .... R$ 10,00
Kat. 2 (Kunlaboranta Membro) . R$ 12,00
Kat. 3 (Helpanta Membro) .... R$ 17,00
Kat. 4 (Subtenanta Membro) ..... R$ 22,00
Kat. 5 (Nur por ¬tatinternanoj)* . R$ 5,00/3,00
Kat. 6 (Ali£inta Asocio) .... R$ 20,00 jare

• Jara anta\pago (R$ 102): .... 15% rabate
• Sesmonata anta\pago (R$ 108): 10% rabate

**Por ²iuj, kiuj ne lo£as en la regiono "Granda San-Pa\lo"*

★ **DEºORADO KAJ BIBLIOTEKO "GILBERT KAJ SYMILDE LEDON":**
De lundo £is sabato, de la 15-a £is la 18-a horo.

Enhavo

☞ ARTIKOLOJ:

☞ POEMOJ:

☞ KAJERO "MOVIMENTO"

KOVRILFOTO: Dante en ekzilo
(ANONIMA PENTRISTO. IKONOGRAFIA ARKIVO CORBIS, ITALIO)

Ĉu estas tempo legi Dante?

"Amo, movanto de la sun' kaj steloj"
(Dante)

Paulo Sérgio Viana
Lorena/SP

Ĉe iuj rondoj de modernaj homoj, poezio okupas strangan lokon. Strangan kaj bedaŭrindan. Modernaj homoj, ĉefe junaj, ne tre inklinas al poezio, nuntempe. En tempo de komputiloj kaj kriple skribataj vortoj en febra rapido, trankvila legado de versoj rimaj kaj metrikaj ĝenerale sonas kiel anakronismo. Eble iuj modernaj poetoj ankoraŭ sukcesas tuŝi la senton de ĉi tiu generacio, sed eĉ tio estas diskreta fenomeno.

Tio estas grava, danĝera fakto, ĉar dum jarmiloj poezio rolas kiel fundamenta manifestiĝo de kulturo, kiu funkciis kiel formanto de popolaj spiritoj. Ekzemploj svarmas tra la Historio. Preskaŭ du mil jaroj a. K., poetoj kunmetis epopeon pri Gilgameŝ, antikva reĝo en Mezopotamio – pri la serĉado al senmorteco. Tiu grava legendo, konservita antaŭ per buŝa rakontado, inaŭguris literaturon en Okcidento. En Oriento, Bagavadgito poeme, belege registris por la tuta mondo la serĉadon al Saĝo. "La Luzidoj", de Camões, definitive fundamentis la portugalan lingvon, uzante la epikan aŭdacon de portugalaj herooj. "Kalevala", el la Nordo, konturis la animon de la finna gento. Inter la italoj, la genio de Dante kreis simbolriĉan poemegon, kiu helpis kunigi la italojn kaj ilian mirindan lingvon. Goethe kreis "Faŭston", argentinanoj kreis "Martin Fierro". Per simila maniero multaj aliaj poetoj kontribuis por la formado de la kolektiva animo de nacioj kaj popoloj.

Gustave Doré, Purgatorio

Sed, nuntempe, kiu legas ilin?

Tamen, poezio estas tiel profunde radikiĝinta en la koro de homoj – eĉ se la homoj ne konscias pri ĝi – ke ĝi postvivas per interesa fenomeno: la tekstoj de popolaj kanzonoj. Feliĉe, poezio kaj muziko kuniĝas por tute oportuna rezulto. En Brazilo, "Knabino el Ipanema", "Brazila Akvarelo" kaj "Karesema" estas kanzonoj, kiuj movas la koron (kaj la gorĝojn!) de la popolo per magia potenco. Tra la mondo, "Imagine", "O sole mio!", "Coimbra", "La Cumparsita", "C'est si bon" kaj multaj aliaj poemoj vestiĝis per melodioj por emociigi homojn kaj liveri senton de komuneco, kvazaŭ kromaj himnoj de la respondaj landoj.

Sed ĉu tio signifas, ke la klasika tradicio devas forgesiĝi? Kiun rilaton ĉio tio havas kun la Esperanto-komunumo?

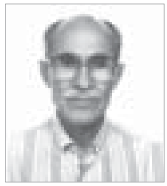
Mi celas komenti la ĵusan aperon de "La Dia Komedio" en nia lingvo, fare de eldonejo "Fonto". Temas ja pri eksterordinara fakto. Ĉiom ajn da laŭdoj ne sufiĉus por elstarigi la aŭdacan, kompetentan paŝon de la eldonisto Gersi A. Bays, kiu repruvas sian senliman amon al Esperanto kaj al kulturo. Ĉar la eldono estas luksa, riĉe ilustrita (belegaj desegnoj de Gustave Doré) kaj majstre tradukita de Enrico Dondi. Erudicia enkonduko de akademiano Gerrit Berveling kaj klarigaj notoj antaŭ ĉiu kanto faras la legadon pli facila. Tri ĉarmaj volumoj – "Infero", "Purgatorio" kaj "Paradizo" – kiuj ornamos la bretaron (kaj ĉefe la menson!) de ĉiu konscienca Esperantisto.

Kial legi en nia lingvo tiun longan, subtilan, ne tre facilan poemegon el Mezepoko? Ĉu simple pro ĝia tradicio? Ĉu nur pro ĝia historia valoro? Ĉu por konstati la lertecon de la

(Daŭrigota sur p. 20)

Minoritataj esperantismo kaj spiritismo

José Dias Pinto
jdpinto@directnet.com.br

Fojfoje oni povas legi en esperantaj retlistoj — kies ²efaj celoj estas la diskonigado kaj instruado de la lingvo – informojn pri spiritismaj eventoj a\ priaj aran£oj. Iam kaj iam levi£as protestaj vortoj kontra\ tiu invado de ne propra tereno. Kaj ne ²iam ili manifesti£as per vortoj, tonoj kaj manieroj kongruaj kun tiuj, kiujn oni rajtas esperi de homoj, kiuj prozelitumas por movado – anka\ £i kelkfoje ¬ajnas doktrino, plie, religia doktrino – kies ²efprincipoj estas toleremo, solidareco, komprenemo super kaj trans landlimoj, religioj, etnoj kaj kulturoj. Ne ²iam spiritistoj lasas senrespondaj tiajn facilanimajn kondutojn. Kaj anka\ ili ne ²iam reagas en la tono kaj per la vortoj, kiujn oni rajtas atendi de homoj, kiuj kredas sin portantoj de spiritoj eventuale iam gastintaj kaj gastontaj en la korpoj de aligentaj, alilokaj, alireligiaj, alicirkonstancaj homoj.

Digestu, se eble, la paradokson, sed al mi – senreligiulo – ²i tio ¬ajnas sakrilegieska.

Temas ja pri du diferencaj vivfilozofioj kaj la fakto, ke amba\ estas minoritatoj ne devus redukti la reciprokan estimon, kiun amba\ aparte meritas. Verdire, almena\ en Brazilo, la minoritateco de esperantismo estas multe pli okulfrapa kaj oreltrafa ol spiritismo. Se oni estas en neniu el la tendaroj, oni povas diri pri tio – sen la risko ¬ajni pretendema - ke elitoj ²iam kaj ²ie estas minoritatoj.

La esperantistoj fieras, ke inter ni ne estas analfabetoj, se oni esceptas la anta\sepjarajn denaskulojn. La\ statistiko iam publikigita de la revuo Veja, la spiritistoj okupas la duan lokon koncerne al instruiteco, en listo de la ²efaj enbrazilaj religioj, post nur la judoj.

Mi ne estas spiritisto, sed estimas kaj ²efe envias la spiritistojn.

Mi ja ¬atus kredi, ke estas ia etika logiko en la maljusta disdivido de la bonoj kaj malbonoj de la vivo, ekde la sano kaj inteligenteco £is materiaj poseda°oj. La libera memdecido al ni donita de Dio, la\ la kristanaj religioj, ne helpas tiucele.

Kiom stimula povas esti la kredo, ke post la morto estas io, sed ne la eterna beateco a\ la eterna fajro, sed novaj oportuna°oj per reenkarni£o-serio. Kiom vigliga la “scio”, ke niaj investoj en nian propran instruadon, sciakiron, erudicion, post nia morto ne perdi£os pro iu nesa£a kontra\ekonomika delikto de la naturo. Scii, ke ne nur cele al la – la\ nia koncepto - bonoj de nia efemera vivo a\ al iu eterna postmorta vivo en beata neniofarado, ni suferas, laboras, studas, kompatas, helpas, solidaras. Scii, ke tio, kion ni faros, ekzemple, por la mediprotektado helpos a\ savos venontajn generaciojn, en kiuj ni ²eestos, ne nur ²ar niaj genoj pluiris sian vojon, sed ni mem – nia spirito en aliaj korpoj, ne grave ²u alirasaj a\ alireligiaj – pluvivos, en novaj oportuna°oj por pli kaj pli perfekti£i.

Amba\, spiritistoj kaj esperantistoj, opinias, ke pli bona mondo eblas, kaj konsekvence faras ion cele al £ia realigo. Ni diskonigas kaj instruas Esperanton. Spiritistoj faras admirindajn edukajn, socihelpajn laborojn.

En mia lo£urbo ekzistas dekoj da socihelpaj organiza°oj – orfejoj, aziloj, pormalri²ulidaj lernejoj, zorgejoj por malavanta£uloj kaj drogdependantoj — el kiuj eble ne malpli ol duono estas kreitaj, subtenataj kaj administrataj de spiritistoj, plejparte volontule servantaj. Kaj oni ne povas juste akuzi ilin pri altruda prozelitismo a\ varbemo – akuzo kiun oni fojfoje faras (a\ almena\ multfoje

(Da\rigota sur p. 25)

FASCINO
Luna Fernandes

Adapte trad.
Aloísio Sartorato

Mi ne scias, kion vi havas, sed mi scias, ke vi havas ion, kion mi klopodas preteratenti, sed ne sukcesas ...

Io, kio igas min plenvoli vin ,tiamaniere ke hodia\ vi i£is la plej grava afero por mi en la mondo...

Kiam vi parolas, viajn vortojn mi preska\ ne a\skultas, e² percepti ilin mi ne sukcesas ...

¹ar kiam ni du feli²aj kunestas, pli gravas por mi via parolmaniero ol tio, kion vi fakte parolas...

Kiam al mi vi ridetas, per via bela rideto mi sentas kvaza\ la tuta mondo ridetus al mi, kvaza\ la tuta mondo estus en via rideto...

Kaj kiam viaj okuloj plene rigardas min, ili igas min kredi, ke fakte ekzistas du enirvojoj al la Paradizo!...

Viaj haroj, kiam blovas sur ilin la vento, ¬ajnas liberaj kiel la penso, liberaj kiel vi mem ...

Mi ne scias pri vi kio min plej allogas, ²ar ²io en vi allogas min – via tuta korpo, pint-al-pinte, de la kapo £is la piedoj...

Kiam mi perceptas, ke mi ofendis vin pro io dirita a\ farita, mi tuj sopiras pri via pardono...

Kaj se vi ne tuj pardonas min, mi, necerta pri via pardono, vivas senfinajn suferajn horojn...

Tamen se vi perceptas, ke mi ofendi£is, vi agas kvaza\ nenio estus okazinta por ne plilongigi nian kverelon; mi ne scias, kion vi faras, sed mi ja scias, ke vi agas tiel ke *ni* denove akordi£u kaj ke ²io ²e ni glate iru...

Mi estas tiom kaptita de via fascino, ke multaj pensas, ke mi estas katenita de vi kaj vidante min tiele klopodas helpi min ...

Sed mi reagas surprize kaj energie:
- Kiu diris al vi ²iuj, ke mi estas katenita a\ ke mi sentas min tiel kaj volas, ke oni liberigu min?!...

Kruelaj Patrinoj

D-ro Carlos Hecktheuer
Brazila psikiatro el Passo Fundo-RS

Elportugaligis:
Fernando J G Marinho
Rio de Janeiro-RJ

Iam, kiam miaj gefiloj fari£os sufi²e maturaj por kompreni la logikon, kiu igas la gepatrojn motivi, tiam mi nepre diros al ili:

Mi amis vin sufi²e intense, ke mi akiris la rajton demandadi kien vi iros, kun kiu vi iros, kaj je kioma horo vi revenos.

Mi amis vin sufi²e intense, ke mi rajtis anstata\ resti silenta, sciigi vin, ke la kompanio de tiu nova amiko estas nekonvena.

Mi amis vin sufi²e intense, ke mi rajtis igi vin pagi la dol²a°ojn forprenitajn el la superbazaro, a\ la revuojn el gazetbudo, kaj igi vin diri al la posedanto de la varoj: "Hiera\ ni prenis ²i tion, kaj nun ni ¬atus pagi".

Mi amis vin sufi²e intense, ke mi rajtis resti staranta du horojn apud vi, dum vi purigadis vian dormo²ambron, tasko , kiun mi kapablus plenumi en 15 minutoj.

Mi amis vin sufi²e intense, ke mi rajtis permesi, ke vi rimarku ne nur tiun amon, kiun mi dedi²is al vi, sed anka\ la elrevi£on kaj la larmojn en miaj okuloj.

Mi amis vin sufi²e intense, ke mi rajtis lasi, ke vi prenu sur vin la respondecon pri viaj propraj agoj, e² kiam la koncernaj punoj estis ege rigoraj kaj dolorigis mian koron.

Pli ol io ajn, mi tiel intense amis vin, ke mi kura£is diri "ne", e² kiam mi anta\vidis la eblecon, ke vi povus malamegi min pro tio (kaj fakte kelkfoje tio okazis). Tiuj estis la plej malfacilaj inter ²iuj bataloj.

Mi £ojas, ke mi venkis... ²ar, je la fino, vi anka\ venkis!

Iam, kiam miaj genepoj estos sufi²e maturaj por kompreni la logikon, kiu motivas la gepatrojn, kaj tiam ili demandos, ²u ties patrino estis kruela, miaj gefiloj respondos:

"Jes, nia patrino estis kruela. ¢i estis la plej kruela patrino en la mondo..."

La ceteraj infanoj dum matenman£o man£is dol²a°ojn, dum ni devige man£is cerealojn, ovojn kaj toastojn. La ceteraj infanoj trinkadis refre¬iga°ojn kaj man£adis frititajn terpomojn kaj glacia°on ²e tagman£o, dum ni devige man£is rizon, fazeolon, viandon, legomojn kaj fruktojn.

Kaj ¬i da\re devigis nin vesperman£i ²etable, tute malsimile al la aliaj patrinoj, kiuj permesis al siaj infanoj samtempe man£i kaj spekti televidon. ¢i insiste volis ekscii, kie ni ²iumomente estis (¬i sonorigadis nian po¬telefonon frumatene kaj "en¬ovadis sian nazon" en niajn retpo¬ta°on). Tio estis kvaza\ karcero.

Panjo nepre bezonis informi£i pri niaj amikoj, krom malkovri kion ni kune faradis. ¢i insiste postuladis, ke ni diru kun kiu ni intencas foriri, e² se la planita foresto da\ros unu horon a\ malpli.

Ni hontis rekoni ²i tion, sed fakte ¬i "atencis la le£ojn pri infana laboro". Ni estis devigataj forpreni la teleraron de sur la man£otablo, bonordigi niajn "misaran£a°ojn", malplenigi la rubujon, kaj fari ²iajn labora°ojn, kiujn ni taksadis kruelaj.

Mi supozas, ke ¬i e² ne sukcesis ripozi dum la nokto, pro la konstanta cerbumado pri farenda°oj plenumotaj de ni. ¢i obstine postuladis, ke ni ²iam diru al ¬i la veron, kaj nur la veron. Cetere, kiam ni estis adoleskantoj, ¬i e² sukcesis legi niajn pensojn.

Nia vivo estis vere enuiga. ¢i ne permesis, ke niaj amikoj sonorigu la hupon por averti pri la horo de nia foriro; ili devis supreniri kaj frapi la pordon por ke ¬i ekkonu ilin.

(Da\rigota sur p. 20)

Nia instruisto Zamenhof

Floriano Pessoa
Rio de Janeiro-RJ

1. **Enkonduko**

La pioniroj de Esperanto devis lerni la lingvon per tro resumaj verkoj, kiuj pritraktis nur la ²efajn regulojn kaj ne klarigis multajn gravajn punktojn de la gramatiko kaj de la vortaro. Tiam iuj homoj dezirantaj perfekti£i letere konsultadis la a\toron de Esperanto kaj Zamenhof respondis pere de la gazetaro: “La Esperantisto”, “La Revuo” kaj la “Oficiala Gazeto Esperantista”.

En 1925 la plena kolekto de la respondoj de Zamenhof estis publikigita de la Esperantista Centra Librejo, kun la titolo: “Dr-o Zamenhof. Lingvaj Respondoj (Plena Kolekto)”. La eldono de 1962, editorita de Gaston Waringhien, havas la titolon “Dr-o L.L. Zamenhof. Lingvaj Respondoj (Konsiloj kaj opinioj pri Esperanto)”.

En ²i tiu prelegeto ni resumos dek gramatikerojn, kiujn Zamenhof klarigis al siaj konsultintoj: tio provizore metas nin en la enviindan staton de lernantoj de la a\toro mem de Esperanto*****.

En tiuj konsiloj kaj opinioj elstari£as la karaktero de la kreinto de nia lingvo: honesteco, prudento, fleksebleco, toleremo, klereco kaj lingva genio.

2. **Dek rimarkindaj respondoj**

El la 153 konsiloj kaj opinioj en tiu verko de Zamenhof mi elektis dek, kiujn mi opinias tre utilaj por brazilaj Esperanto-progresantoj.

2.1 **Pri la objekta predikativo**

...£enerale mi tenas min je la sekvanta principo: “mi vidis lin GRANDAN” = mi vidis lin, kiu estis granda (a\ kiam li estis granda): “mi vidis lin GRANDA” = mi vidis, ke li estas granda.

“Kian manon mi tenis sur la tablo? La manon KU¢ANTAN” (la duan manon, kiu ne ku¬is, mi eble tenis en la po¬o); kiel (a\ en kia maniero) mi tenis mian manon? “Mi tenis £in KU¢ANTA sur la tablo.”

Ordinare oni facile distingas predikativon disde epiteto, ekzemple:

“Li erare pentris la virinon nigrokulan”.

(Li pentris bildon pri la virino nigrokula sed eraris pri la pentro a\ pri la pentrita persono).

“Li erare pentris la virinon nigrokula”.

(Li donis al ¬i nigrajn okulojn sur la pentra°o, dum ¬iaj propraj ne estas tiakoloraj). (PAG, par. 176)

Sed ne ²iam la distingo estas tiel simpla. Zamenhof mem skribis en “La virineto de Maro”:

“Ofte en la vespero ¬i vidadis lin forveturantan sub la sono de muziko”. (FK, 43 – 18a edição). Kaj Waringhien piednote korektas: “forveturanta”, kaj citas la respondon numero 76 de la Majstro mem.

En la “Anekdotoj” de la Fundamenta Krestomatio, tradukitaj a\ reviziitaj de

Zamenhof, ni trovas sur la pa£o 63:

“Mi tenis la ²apojn bone ka¬itajn en mia korbo”.

Kaj kroman piednoton de Waringhien: “ka¬itaj (predikata adjektivo, ne epiteto”).

2.2 **Pri la komplementa infinitivo**

…en Esperanto oni uzas la infinitivon nur a\ en formo de rekta komplemento (ekzemple “mi amas danci”), a\ en formo de nerekta komplemento kun la prepozicioj “por”, “anta\ (ol)”, “anstata\”, kaj en ²iuj okazoj, kiam oni bezonas uzi la infinitivon kun iu alia prepozicio, oni devas uzi anstata\ £i participon a\ substantivon, kun prepozicio; ekzemple:

“Li foriris ne preminte lian manon” a\ “sen premado de lia mano” anstata\ “sen premi lian manon”.

Tamen la\ PIV kaj PAG Zamenhof poste ekuzis la infinitivon kun SEN:

“LI TION NE POVAS SEN ELMETI ¢IN AL IA DAN³ERO”

2.3.**Pri la senco de participo-substantivo**

“Participsubstantivo en Esperanto signifas ordinare PERSONON (a\ objekton kiu plenumas ian funkcion); se ni deziras doni al la participo alian sencon, ni devas uzi sufikson (ekzemple Aº a\ EC). Tial, la\ mia opinio, la vorto “estonto” povas signifi nur “estonta persono”, sed £i ne povas signifi “estonta tempo” a\ “estonta afero” kiujn mi rekomendus traduki per la vortoj “estonteco” kaj “estontaºo”.

La permeso uzi la participo-substantivon por “objekto, kiu plenumas ian funkcion” naskis teknikajn terminojn kiel MULTIPLIKANTO, DIVIDATO, kiuj ne rilatas al personoj sed al nombroj.

2.4. Adjektivo a\ adverbo

“La adjektivo difinas la substantivon a\ la pronomon havantan sencon de substantivo (responde la demandon “kia”) kaj la adverbo difinas la verbon (responde la demandon “kiel”). Tial ni diras: “La vetero estas bona”, “Li kantas bone”. Tamen en la okazoj, kie la difino apartenas precize nek al substantivo a\ pronomo, nek al verbo, ni ofte ne povas decide diri, kian demandon (KIA a\ KIEL) nia difino devas respondi kaj kian formon ni devas uzi. En ²iu alia lingvo tiu ²i duba demando estas decidata per la sankcio de la uzado, en nia lingvo, ni konsilas uzadi en tiuj okazoj ²iam la adverbon; ekzemple: “Estas varme”, “Estas vere”, “³i estas vera”…

La Plena Analiza Gramatiko (paragrafo 169 RI), faras jenan atentigon: “Oni atentu, ke kroma adverbo, se tiu ekzistas, ne staru apud la adverbforma predikativo: estus dan£ere nesingarde publikigi tiujn leterojn (²u temas pri dan£era nesingardo a\ pri nesingarda publikigo?). En tia okazo la unuan sencon oni neprigu per la anta\meto de la infinitivo: publikigi estus dan£ere nesingarde; kaj la duan per la intermeto de la infinitivo: estus dan£ere publikigi nesingarde”.

2.5 **Pri la adverba participo**

“Via opinio pri la adverba participo estas tute prava: adverba participo povas esti uzata nur tiam, kiam £i rilatas al la subjekto de la frazo. Se ni deziras per participo esprimi la sencon: kiu …as, tiam ni devas uzi nepre la adjektivan formon de la participo: la adverban formon ni uzas nur anstata\: KIAM LI (³I,¢I, k.t.p.)… AS. Anstata\ LA UNUAJ VOJA³ANTOJ, KIUJ TRAVETURAS E|ROPON, ni devas diri: TRAVETURANTAJ. La vorto TRAVETURANTE signifus: KIAM ILI TRAVETURAS..

Miaopinie tiu estas unu el la plej oftaj eraroj ²e brazilaj esperantistoj, kiuj emas traduki: “Vi o menino jogando bola” por “Mi vidis la knabon ludante pilkon” (kie “ludante” rilatas al la subjekto MI), anstata\ la £usta:

“Mi vidis la knabon ludanta pilkon”.

2.6. **Pri ablativo absoluta**

“Ablativo absoluta estas speciala formo, uzata nur en tre malmultaj lingvoj; en Esperanto £i ne ekzistas. Kvankam £i nenie estis rekte malpermesita, tamen £ia uzado

estus kontra\ la spirito de nia lingvo. En Esperanto la adverba participo ²iam rilatas la subjekton de la ²efa propozicio. Sekve oni povas diri: “FARINTE (kiam la leono faris) la dividon, la LEONO diris”, sed oni ne povas diri “la divido estante farita” (=kiam la divido estis farita) la leono diris”. Enkonduki la latinan a\ francan ablativon absolutan (kiu por la plimulto da nacioj prezentus ion nenaturan) ni tute ne bezonas, ²ar ni ²iam povas £in anstata\igi per formo pli natura.

¹i tiu rimarko de Zamenhof rekte interesas la brazilajn lernantojn de Esperanto, kiuj, influataj de la portugallingva frazkonstruo, ofte eraras, kaj tradukas:

“Acabado o almoço, José adormeceu” per “Finita la tagman£o, Jozefo ekdormis”, anstata\ la £usta formo: “KIAM FINI³IS LA TAGMAN³O, Jozefo ekdormis”

2.7. **Pri AL anstata\ akuzativo**

“En tre multaj okazoj la prepozicio AL povas tre bone esti uzata por esprimi direkton; tamen ne en ²iuj okazoj oni povas tion fari. Anstata\ “mi veturas Londonon” oni povas tre bone diri “mi veturas al Londono”; sed se anstata\ la frazo “la muso kuris sub la liton” ni dirus “al sub la lito”, la senco de la frazo iom ¬an£i£us. AL ordinare montras nur la CELADON, la vojon al iu loko, dum la akuzativo povas enhavi en si anka\ la ideon de atingo de la celo; sekve la frazo “la muso kuris al sub la lito” montrus, ke la muso kuris en la DIREKTO al sub la lito, sed pro ia ka\zo £i ne atingis la lokon sub la lito, a\ almena\ ni ne vidis tiun atingon.”

La afero ¬ajnas klara: AL montras la direkton de la movo, de la klopodo por atingi la celon; la akuzativo enhavas la ideon de atingo de la celo.

2.8 **Pri la prepozicio DA**

“... monato estas parto DA tempo, ²ar £i esprimas simple mezuron, sed Januaro estas parto DE jaro, ²ar £i esprimas ne mezuron, sed nur limigitan aparta°on; kvaronjaro (mezuro) estas parto DA jaro, sed printempo (=speciale montrita parto) estas parto DE jaro. ... Dum la vorto DA (kiu enhavas ka¬ite la sencon de IA) montras, ke ni parolas pri KVANTO da ia a°o, sed ne pri £ia individueco (ekzemple peco DA viando= peco da ia viando)...

Konvenas kompletigi tiun klarigon per la resumo prezentita en PIV, de kie ni kopias:

“Oni uzas DA kiam la anta\a vorto respondas al la demando: “kiom multe”?

Bukedo DA rozoj montras ian kvanton; bukedo DE rozoj atentigas pri la speco de la floroj...

2.9. **Pri KROM**

“La prepozicio KROM anta\ iu vorto signifas ke tiu vorto staras ekster la temo de mia parolado, ke ni rigardas £n kiel ion apartan; tial £i povas havi egale bone la sencon de escepto kaj la sencon de aldono, depende de la cirkonstancoj, en kiuj £i estas uzata.

KROM per si mem esprimas nek escepton nek aldonon, £i esprimas nur apartigon; sed ²u tiu apartigo estas farata por ion forigi, a\ kontra\e, por £in pli akcenti, tion montras la senco de la frazo mem. Ekzemple, kiam mi diras: “tie estis ²iuj miaj fratoj krom Petro”, ²iu komprenas, ke mi apartigas Petron, por montri, ke li ne estis inter la “²iuj”; sed kiam mi diras: “krom Petro tie estis anka\ ²iuj aliaj miaj fratoj”, oni facile komprenas ke ²i tie mi apartigis Petron nur tial, ke pri li mi jam parolis, a\ pri li mi jam scias ke li tie estis, a\ ke li tie devis esti. Kompreneble, la vorto KROM povas iufoje ka\zi neprecizecon a\ malkompreni£on; sed en tiaj okazoj ni devas eviti la vorton KROM kaj uzi antata\ £i la pli precizajn esprimojn “esceptinte” a\ “ne sole, sed anka\”.

Zamenhof mem en alia respondo akceptas, rekomendas kaj poste e² uzas la prepozicion EKSTER kiel alternativon por KROM:

EKSTER tio, el la diritaj vortoj, ni povas ankora\ fari aliajn vortojn (Zamenhof, la\ PIV).

9.10. **Pri PO**

"La vorto PO anta\ iu esprimo de mezuro signifas, ke tiu mezuro rilatas ne al ²iuj personoj a\ objektoj KUNE, sed al ²iu APARTE: ekzemple: "Ili ricevis PO kvin pomoj" = ne ²iuj kune ricevis kvin, sed ¹IU el ili APARTE ricevis kvin pomojn; "La drapo kostas PO 2 spesmiloj por metro" = ¹IU METRO (ne la tuta drapo) kostas 2 spesmilojn; "Ili vendas pogrande" = ²iu aparta porcio, kiujn ili vendas estas granda (tio estas ili vendas nur grandajn porciojn). Oni ne povas diri "je 80 centimoj po funto" a\ "30 mejlojn po horo", sed oni devas diri "PO 80 centimoj por (²iuj) funto", "PO 30 mejloj en horo".

Ekzistas alternativoj al la uzado de tiu prepozicio; tial la plimulto malofte bezonas £in. Ekzemple:

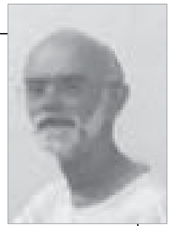
" La kvin homoj veturis PO 30 kilometroj en tago".

" ¹iu el la kvin homoj veturis 30 kilometrojn en tago".

Konkludo

Mi esperas, ke ²i tiu nelonga prezento de nuraj sep procentoj de la "Lingvaj Respondoj" iel kontribuos al la diskonigo kaj studado de la verkaro de Zamenhof.

(*) Komentoj de la a\toro en oblikvaj literoj.

Wâner Marlière Arruda
Ubá-MG

Son£o a\ Revo?

**Iun tagon, mi pensadis
Pri estonteco de l'homaro:
¹u en tiu epoko ili iradis
Ien ankora\ kiel bestaro?**

**Kaj per miaj etaj okuloj
Noblan vidadon vidis mi:
La nigruloj kaj blankuloj
Ili kunfrati£is inter si!**

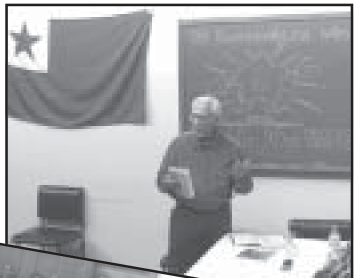
**³oje plorante demandis mi:
Kiu klarigi povos tion
Por solenan okaza°on kompreni?
Kaj a\dante an£elan vo²on:**

**"Kiu lingvo kanton similas
De an£eloj en la ²ielo?
La respondo certe ni scias:
Esperanto, de l' lingvoj listelo".**

Movimento
CADERNO COM O PANORAMA DO PROGRESSO DO ESPERANTO
ANO 5 – Nº 15 – 2007

ERUSP 2007 Festeja 70 anos de EASP

O 19º Encontro de Esperanto da Cidade de São Paulo (ERUSP) realizou-se no dia 27 de maio de 2007, no auditório da USE Santana, Rua Gabriel Pizza 433, com a participação de 82 convidados. O evento foi dedicado aos 70 anos de fundação da Associação Paulista de Esperanto (APE) com palestra do Dr. Paulo Sergio Viana, de Lorena/SP, que homenageou os pioneiros e analisou a trajetória de 70 anos de atividades da Associação na divulgação e ensino do idioma. Também fizeram parte da programação: projeção de fotos no telão e lançamento do livro "Sprite kaj Spite" (Espirituoso e Contestador) do saudoso colunista da revista Monato, Gilbert René Ledon, que também foi membro e diretor da APE. Na ocasião foi lida e apresentada no telão a mensagem de congratulações enviada pelo Presidente da Associação Mundial de Esperanto (UEA), Dr. Renato Corsetti, residente em Roma, Itália, o qual destacou a importância da vida associativa dos grupos esperantistas integrada às vantagens do mundo moderno.

A História do Esperanto em Ribeirão Preto

14.12.1966 - da esquerda para a direita – Membros do Ribeirão Preto Esperanto Clube – Lilia Carvalhais, Maria Emilia Barbone, Elizabeth P. Suassuma, José Pedro Miranda, José de Freitas Ramos, Osvaldo de Arruda Stein, Arthur Soldatti, Valdir Pires, Gilberto de Mello Brigagão, Manoel Moacir Sisccatti, Leda Freitas Ramos. - (Foto cedida por Manoel Moacir Sisccatti)

Em Ribeirão Preto, o Esperanto começa a estruturar-se em termos de associação nos anos sessenta, embora já existissem esperantistas na cidade.

Lei nº 1414 de 5 de junho de 1964 – Cria o curso Municipal de Esperanto, anexo ao Ginásio Municipal Dom Luiz do Amaral Mousinho. – Welson Gasparini – Prefeito Municipal.

Tivemos a divulgação do Esperanto em colunas, quase diárias, nos jornais "A Cidade", "Diário da Manhã", "Diário de Notícias" e "O Diário", com quase 108 artigos publicados; além de noticiários nas rádios, menos freqüentes, sobre o Esperanto e, cinco entrevistas nas rádios: PRA-7, Cultura, Brasiliense, ZYR-79 e Colorado. A partir de março de 2004 o Jornal Peregrino das Letras, recomeça a publicar textos sobre e em Esperanto, além de divulgá-los em seu site.

Em 6 de agosto de 1966, ocorreu a primeira reunião dos esperantistas em Assembléia Geral, no SESC, Rua Tibiriçá, 50, com a presença de 58 pessoas, de Ribeirão Preto, São Paulo, Mato Grosso, Ubatuba. Foi entoado o Hino Esperantista pelos alunos do Curso de Esperanto da Profa. Maria Emilia Barboni, do Ginásio Apóstolo Paulo, que promovia cursos de Esperanto desde 1963, sob a regência da Profa. Elisabeth Suassuna.

Participação de seis esperantistas de Ribeirão Preto no 1º Congresso Brasileiro de Estudantes de Esperanto, realizado de 9 a 12 de junho de 1966 em Uberlândia. Foi neste congresso que José Pedro Miranda (23.7.1930 – 17.7.1999) jornalista, escritor, filólogo e pesquisador da história de Ribeirão Preto intensificou seu trabalho em prol do Esperanto, participando da fundação: RPEC – Ribeirão Preto Esperanto Clube, IERP – Instituto de Esperanto de Ribeirão Preto, ABE – Academia Brasileira de Esperanto, ABEPE – Associação Brasileira de Estudos Pedagógicos de Esperanto. O esperantista José

Pedro Miranda também é membro fundador da - ALARP – Academia de Letras e Artes de Ribeirão Preto - (13 de novembro de 1981).

Em 13 de dezembro de 1967 José Pedro Miranda foi nomeado Delegado da UEA – Universala Esperanto Asocio por Ribeirão Preto. Igualmente recebeu credenciais de Delegado Especial para os setores de Heráldica, Jornalismo e Turismo.

Em 15 de dezembro de 1966 foi oficialmente criado o Ribeirão Preto Esperanto-Klubo, com sede social na rua Tibiriçá, 50, nas dependências do SESC (no livro de ata, constam 107 sócios fundadores). Ali foram ministrados cursos de Esperanto nos níveis básico, intermediário e superior. Em de 19 de março de 1968 o clube mudou para a Rua Florêncio de Abreu, 1154 - sede alugada e, após um período de funcionamento neste endereço, mudou-se para a Rua Visconde do Inhaúma, no edifício da Sociedade Legião Brasileira (Biblioteca) sala nº 1, Edifício Padre Euclides. Alguns dos presidentes do RPEC: Prof. Osvaldo Arruda Stein, Antonieta Almeida Miranda, Manoel Moacir Sisccatti.

Em 6 de julho de 1968 é fundada a Organização da Juventude Esperantista de Ribeirão Preto.

Lei nº 2.215 - de 9 de maio de 1969 - Considera de utilidade pública municipal o "Ribeirão Preto Esperanto Clube". - Dr. Antônio Duarte Nogueira - Prefeito Municipal.

De 1980 até 1987 foi delegado da UEA Júlio da Costa Feliz, e sua esposa Eny Mello Feliz delegada de especialidade na década de 80. Em 1991 Manoel Moacir Sisccatti é nomeado Delegado da UEA – Universala Esperanto Asocio por Ribeirão Preto. Antes foi delegado de especialidade de 1970 a 1975, retornando em 1989. Temos também a Sub-Delegada da UEA Neusa Priscotin Mendes, desde 1992.

De 15 a 17 de novembro 1991 foi realizado o XV Encontro de Esperanto do Estado de São Paulo e a IV SINI - Semeadura entre nossas crianças, patrocinados pela Associação Paulista de Esperanto e organizados pelo Esperanto-Laborgrupo Verda Sukerkano de Ribeirão Preto.

Em junho de 1992 (ano em que criou o Departamento de Esperanto), o IHFL – Instituto Homeopático François Lamasson, anuncia o primeiro Curso de Esperanto. Foi lançado também o boletim bilíngüe do Museu (Português / Esperanto) e a Revista Pesquisa Homeopática também bilíngüe. Em 1993 publica o primeiro livro bilíngüe – Português / Esperanto -, Homeopatia – Orientação Popular; o livro já contava com edições em português. O Centro Cultural Esperantista de Ribeirão Preto promoveu em 1993 o I Encontro de Esperanto de Ribeirão Preto, em o II Encontro de Esperanto e, em 1999 a 3ª SERP – Semana Esperantista de Ribeirão Preto. Destacamos que o Museu de Homeopatia - Abrahão Brickmann, fundado em 1981, possuindo um dos principais acervos da Homeopatia no Brasil adotou o Esperanto como idioma de comunicação internacional, passando a ser uma referência brasileira para o mundo. O IHFL – Instituto Homeopático François Lamasson organizou de 25 a 29 de julho de 1993

(Continua na página 16)

SOMOS QUASE DA MESMA IDADE

Renato Corsetti

A Associação Paulista de Esperanto (APE) foi fundada em 29 de março de 1937. Nada estranho há nisto. Trata-se de uma data qualquer em um dos últimos dias de março.

Qualquer para todos, mas não para mim. Eu também nasci em 29 de março, porém, 4 anos depois, em 1941. Assim, a Associação Paulista de Esperanto tem quase a minha idade. Nestes quase 70 anos, eu cresci, trabalhei e envelheci. Ao contrário, a Associação Paulista cresceu, trabalhou e continuou jovem. Ela continuou uma criança com o entusiasmo de seus primeiros anos. Eis a grande diferença entre pessoas, que passam, e grupos, associações, instituições, que continuam rejuvenescendo.

Vocês sabem que há um grande debate, se clubes locais e associações nacionais ainda são úteis, agora na era resplandecente da internet. Eu sempre respondo: veja a igreja católica. Ela dispõe dos meios tecnológicos mais modernos e transmite, pela rede, por satélite etc., os comunicados do papa no mesmo instante em que são pronunciados. No entanto, ela se desfez das igrejas de bairros e do campo? Não, de modo algum! Na Europa, ela até tenta fortalecer o sistema com a chegada de missionários do terceiro mundo.

Na verdade, as pessoas podem aprender Esperanto pela internet, e isso é uma evolução muito boa em alguns países economicamente fortes; todavia, um dia, o estudante deverá encontrar alguém de verdade para conversar, enquanto olha nos olhos deste. Nesse momento nenhum instrumento tecnológico ajuda. Vocês devem encontrar uma comunidade esperantista local, um grupo esperantista local.

Eu até acrescentaria algo: o grupo esperantista local é a verdadeira Esperantolândia, o local onde a comunidade se reúne e a cultura se produz.

A associação de vocês é um exemplo para as outras associações no mundo. Vocês têm uma sede própria, oferecem cursos em classe e por correspondência, realizam mensalmente reunião cultural, organizam anualmente, além de dois eventos esperantistas, mais um, de três dias, em parceria com o grupo esperantista local. Em outras palavras, vocês fazem um trabalho que todo clube local, no mundo inteiro, pode sentir inveja. Vocês são criadores da cultura do Esperanto e também seus divulgadores, por meio de encontros, palestras, bibliotecas, etc.

Meu único consolo, no tocante ao meu envelhecimento, é que a APE não envelheceu e continuará uma criança por anos e anos.

Sucessos para ela! E saudações a todos os participantes na comemoração do evento.

Do amigo,
Renato Corsetti
Presidente da Associação Universal de Esperanto (UEA)

Mistérios da Vida

Manoel dos Borges dos Santos (Dokito)
Muritiba - Bahia

Quando te vejo assim, perto de mim,
Eu sinto um ardor estranho no meu peito....
E penso estar sonhando satisfeito,
Entre as flores mimosas dum jardim...

Quanto eu quisera ter-te nos meus braços,
Beijar-te os lábios, num profundo beijo!...
Parece haver misteriosos laços
Que te unem, sempre, ao meu maior
desejo.

Desde a primeira vez que te encontrei,
Tive a impressão de que serias minha..
Se noutra encarnação eu fui um Rei,
Eras tu, com certeza, a minha Rainha!...

Quem sabe, não voltamos nesta vida,
Para ficar e, juntos renovar
As doçuras do Amor, em nosso Lar,
Toda a alegria de viver, Querida!...

A História do do Esperanto em Ribeirão Preto

(Continuação da pág. 13)

– LIV Congresso Médico Homeopático Panamericano – Ribeirão Preto – SP – A capital brasileira da homeopatia.

Em 1996 ocorre o XXXII - Congresso Brasileiro de Esperanto na cidade de Ribeirão Preto, organizado pelo Centro Cultural Esperantista em parceria com a Liga Brasileira de Esperanto.

Lei nº 8.463 - de 25 de maio de 1999 - Introduz no currículo escolar da rede Municipal de ensino, o ensino da língua internacional Esperanto e dá outras providências. – Luiz Roberto Jábali - Prefeito Municipal.

Lei nº 8.755 - de 18 de abril de 2000 - Autoriza o Poder Executivo Municipal a celebrar convênio com o Centro Cultural Esperantista de Ribeirão Preto, para instalação de classes de ensino de língua esperanto e dá outras providências. – Luiz Roberto Jábali - Prefeito Municipal.

Em 12 de junho de 2003 foi fundada a APERP – Associação Pró-Esperanto de Ribeirão Preto, com a finalidade de difundir o Esperanto na cidade de Ribeirão Preto e nas regiões circunvizinhas. Em setembro promove o XIX Encontro Regional de Esperanto.

Em 15 de dezembro de 2005 a TV Clube de Ribeirão Preto (TV Bandeirantes), faz uma reportagem sobre o Esperanto na APERP – Associação Pró-Esperanto de Ribeirão Preto, que foi exibida ao meio dia no "Jornal da Clube".

De 13 a 15 de outubro de 2006 foi realizado o primeiro Encontro Brasileiro de Esperantistas Espíritas.

O Esperanto foi lecionado em Ribeirão Preto nos seguintes locais: Escola Municipal Dom Luiz do Amaral Mousinho - Curso Municipal de Esperanto, SESC – Serviço Social do Comércio – Curso Popular de Esperanto, Colégio Metodista Educacional – Curso elementar, básico, intermediário e superior, Sociedade Legião Brasileira de Civismo e Cultura de Ribeirão Preto, Colégio Brasil – Curso elementar, básico e intermediário, Colégio Apóstolo Paulo – Curso elementar, básico e intermediário, IERP – Instituto de Esperanto de Ribeirão Preto, ABE – Academia Brasileira de Esperanto, ABEPE – Associação Brasileira de Estudos Pedagógicos de Esperanto, Instituição Moura Lacerda, Faculdade de Filosofia, Ciências e Letras "Barão de Mauá", SORIL - Sociedade Ribeirãopretana de Linguística, ABC – Associação Brasileira de Cursos, e na LBV - Legião da Boa Vontade.

Atualmente o Esperanto pode ser estudado na APERP – Associação Pró-Esperanto de Ribeirão Preto, na Av. Paranapanema, 684 – Tel.: (16) 3633 2784 e no Instituto Homeopático François Lamasson, na Rua Américo Brasiliense, 1451 – Tel.: (16) 3636 8889.

Localidades de Ribeirão Preto que fazem referência ao Esperanto:

- Travessa Esperanto – Bairro Campos Elíseos
- Travessa Doutor Zamenhof – Bairro Ipiranga

Fontes:

- KKE – Kultura Kooperativo de Esperantistoj (Cooperativa Cultural dos Esperantistas)

- APERP – Associação Pró-Esperanto de Ribeirão Preto

- Arquivo Público e Histórico de Ribeirão Preto (Documentos de José Pedro Miranda)

- Manoel Moacir Sisccatti – Delegado de Esperanto de Ribeirão Preto

- O Esperanto no Brasil, M. A. Teixeira de Freitas (Secretário Geral do IBGE e Diretor do Serviço de Estatística da Educação e Saúde), 1945 – Rio de Janeiro.

Nota: Este texto é um pequeno relato da história do Esperanto em Ribeirão Preto. As informações são muitas e, uma vez que o espaço a ele destinado no Jornal, não permitiu sua completa publicação, deixamos de transcrever algumas informações também relevantes. Aproveitamos para convidar todos os esperantistas que queiram contribuir para enriquecer o relato que nos enviem sua colaboração via e-mail ou carta.

www.jperegrino.com.br

Relembrando Symilde

"... penso que o Esperanto não deva ser considerado ou apregoado como solução absoluta e determinante para um mundo melhor porque para que isto aconteça deverão os homens, isto sim, conscientizar-se de suas próprias atitudes e fazer brotar de dentro de si tudo aquilo a que aspiram fora de si. O Esperanto, isto sim, é o veículo ou uma língua internacional, pelo seu intrínseco significado como elo comum entre os povos, para que apoiando-se na força inigualável da comunicação sem fronteiras ou rótulos (o significado é vasto e não há necessidade de explaná-lo – todos nós possuímos a feliz capacidade do raciocínio) finalmente exista esse algo superior que equivale ao traço de união irrestrito de continente a continente, acima de qualquer distinção."

Symilde Schenk Ledon (1995)
(Não só idealistas mas Realizadores)

Novidade na livraria da APE

Associação Paulista de Esperanto (APE) e a Editora Oportuno lançaram em 27 de maio de 2007 o livro "Sprite kaj Spite" (Espirituoso e Contestador) do francês Gilbert René Ledon (1931 - 2003). O lançamento fez parte da programação do 19º Encontro de Esperanto da Cidade de São Paulo (ERUSP) que homenageou os 70 anos de fundação da APE. A obra de 146 páginas, em formato 12x20cm, apresenta uma compilação de 42 artigos publicados, entre 1986 e 2002, na revista esperantista Monato (mês), da qual o autor foi colunista durante vários anos. O livro está à venda na livraria da APE e custa R$ 18,00 (despesas de envio já inclusas). Pedidos por e-mail para contato@easp.org.br.

Um pouco da história do movimento esperantista brasileiro: o centenário

Eurípedes Barbosa, Taguatinga-Brasília/DF

Em abril de 1907, apareceu o primeiro número da revista “Brazila Revuo Esperantista”, uma das mais antigas do movimento esperantista mundial, vindo após “Sonorilo”, “Espero Katolika”, “Esperanto”, “La Brita Esperantisto” e “La Espero”.

Reynaldo Fred Geyer, co-fundador da Sociedade Esperantista do Rio Grande do Sul, veio ao Rio de Janeiro em 1907, para terminar seu curso de Medicina, quando teve a idéia de fundar a revista. A impressão ficou a cargo da firma Piedade & Cia, do Rio de Janeiro, graças ao empenho do advogado Alberto Álvares Fernandes Vieira.

A partir do quinto número (agosto de 1907), a revista se tornou órgão oficial da “Brazila Ligo Esperantista”, entidade que foi fundada em 21 de julho de 1907. O número treze da revista (o primeiro do segundo ano) já saiu com outro nome –” Brazila Esperantisto”. Ela conservou esse título até dezembro de 1934. De janeiro de 1935 até dezembro de 1937, a revista não circulou. Só reapareceu em janeiro de 1938, com o nome em português – “O Brasil Esperantista”. Em janeiro de 1949, porém, ela recuperou o título “Brazila Esperantisto”.

Foram seus redatores, nos primeiros anos, Alberto Álvares Fernandes Vieira, Reynaldo Geyer, Everardo Backheuser, Alberto Caetano Coutinho, J.B. Melo e Souza e Carlos Domingues. Também escreveram para a revista Porto Carreiro Neto, Ismael Gomes Braga, Daltro Santos, Nuno Baena, Francisco Valdomiro Lorenz e muitos outros eminentes esperantistas.

O Primeiro Congresso Brasileiro de Esperanto ocorreu na maravilhosa cidade do Rio de Janeiro, de 13 a 19 de julho de 1907. No dia 21 daquele mês, surgia a “Brazila Ligo Esperantista” (Liga Esperantista Brasileira), cuja primeira diretoria foi a seguinte: presidente - Everardo Adolpho Backheuser; secretário - Reinaldo Geyer; tesoureiro - Manuel Paiva Araújo. A sede da entidade ficava na Rua da Assembléia, 46, Rio de Janeiro. Em 1949, durante o XII Congresso Brasileiro de Esperanto, em Belo Horizonte, nossa entidade nacional mudou seu nome para Brazila Esperanto - Ligo (Liga Brasileira de Esperanto).

Este ano, os esperantistas brasileiros estarão comemorando o centenário da Liga Brasileira de Esperanto, da revista Brazila Esperantisto e do Primeiro Congresso Brasileiro de Esperanto. O ponto culminante das comemorações será, sem dúvida, o 42º Congresso Brasileiro de Esperanto, no Rio de Janeiro, de 8 a 13 de julho de 2007.

Participemos.

Apologo

(El la libro “Várias Histórias”- “Pluraj Historioj”)
Fonto: Antologio de Brazilaj Rakontoj
Tradukis Alcebíades Correia Pais

Machado de Assis
(1839 - 1908)

A\toro de multnombraj verkoj, inter ili: Crisálidas (Krizalidoj), Falenas (Falenoj), Americanas (Amerikaj), Ocidentais (Okcidentaj) - poezio; Iaiá Garcia, Memórias Póstumas de Brás Cubas (Postmortaj Rememoroj de Brás Cubas), Quincas Borba, Dom Casmurro, Esaú e Jacó, Memorial de Aires (Memorlibro de Aires) - romanoj; Histórias sem Data (Historioj sen Dato), Relíquias de Casa Velha (Relikvoj el Malnova Domo), Várias Histórias (Pluraj Historioj) - rakontoj; Tu só, tu puro Amor (Nur vi, ho pura Amo), Não Consultes Médico (Ne konsultu Kuraciston) - teatra°oj.

Estis iam kudrilo, kiu diris al fadenvolva°o:

- Kial vi ¬ajnas tiel, tute fiera, tute volvita, por aspekti, ke vi valoras ion en tiu ²i mondo?

- Lasu min, sinjoro.

- Mi lasu vin? Mi lasu vin, kial? Tial, ke mi diras al vi, ke vi havas ¬ajnon netolereblan? Mi ree diras tion, kaj parolos ²iufoje, kiam £i venos al mi en la kapon.

– Kia kapo, sinjoro? Vi ne estas pinglo, vi estas kudrilo. Kudrilo ne havas kapon. Je kio interesas vin mia ¬ajno? ¹iu el ni havas ¬ajnon, kiun Dio al ni donis. Zorgu pri via vivo kaj lasu tiun de la aliaj.

- Sed vi estas fiera.

- Mi ja estas tia.

- Sed kial?

- Tio estas amuza! ¹ar mi kudras. Kiu kudras la vestojn kaj ornama°ojn de mia mastrino, se ne mi?

- Vi! Jen pli amuza diro. Estas vi, kiu do kudras ilin? ¹u vi ignoras, ke estas mi, kiu ilin kudras, mi, nekontra\direble?

- Vi nur trapikas la drapon, - jen ²io; estas mi, kiu kudras, kunligas la pecojn unu kun la alia, donas fasonon al la falbaloj...

- Jes, sed kion valoras tio? Estas mi, kiu trapikas la drapon, iras anta\e, tirante vin, kiu venas poste, obeante tion, kion mi faras kaj ordonas.

- La anta\esplorantoj anka\ anta\iras la imperiestron.

- Vi , imperiestro?

- Mi ne diras tion. Sed estas vero, ke vi ludas suban rolon, anta\irante; vi nur montras la vojon, vi faras la laboron sengloran kaj senvaloran. Estas mi, kiu kunkudras, kunigas, kunligas...

Ili tiel interdisputis, kiam alvenis la kudristino de la baronino. Mi ne scias, ²u mi diris, ke tio okazis ²e baronino, kiu venigis hejmen la kudristinon, por ne £eni sin irante ¬ian laborejon. La kudistrino alvenis, prenis la drapon, prenis la kudrilon, prenis la fadenon, enkudriligis la fadenon kaj ekkudris.

Ili amba\ iradis anta\en fiere, tra la drapo, kiu estis el la plej bona silko, inter la fingroj de la kudristino, lertaj kiel la Dianaj hundoj – por doni al tio ²i koloron poezian. Kaj diris la kudristino:

- Nu, sinjoro fadeno, ²u vi obstinas ankora\ je via °usa diro? Vi ne rimarkas, ke tiu ²i lerta kudristino zorgas nur pri mi: estas mi,

kiu iras tie ²i, inter ¬iajn fingroj, kunigita kun ili, trapikante supren kaj malsupren...

Nenion respondis la fadeno; £i iradis anta\en. Truo farita de la kudrilo estis tuj plenigita de £i, silenta kaj agema, kiel tiu, kiu scias, kion £i faras kaj ne volas a\skulti sensenca°ojn. Vidante, ke la fadeno ne donis al £i respondon, la kudrilo anka\ silentis kaj anta\eniradis. Kaj regis silento en la kudrosaloneto; oni nur a\dis la plik-plik-plik-plik'on de la kudrilo ²e la drapo. Kiam la suno subiris, la kudristino faldis la kudra°on por la morga\a tago; ¬i da\rigis, ankora\ dum tiu kaj la sekvanta, £is kiam en la kvara tago ¬i finis la kudrolaboron kaj ekatendis la balon.

Alvenis la nokto de la balo kaj la baronino vestin sin. La kudristino, kiu helpis ¬in surmeti la veston, portis la kudrilon enpakita en la korsa°o, por fari iun kudreron necesan. Kaj dum ¬i £ustigis la veston de la bela sinjorino, kaj tiris £in dekstren a\ maldekstren, suprenlevis el tie ²i a\ el tie, glatigante, botonumante, agrafante, la fadeno, por moki la kudrilon, demandis £in:

- Nun diru al mi , kiu iras al la balo, sur la korpo de la baronino, kiel parto de ¬ia vesto kaj de ¬ia eleganteco? Kiu dancos kun ministroj kaj diplomatoj, dum vi reiras en la kesteton de la kudristino, anta\ ol iri en la korbon de la preferata servistino? Nu diru tion.

¢ajnas, ke la kudrilo nenion diris, sed iu pinglo, kun granda kapo kaj ne malpli granda sperto, mumuris al la kompatinda kudrilo: - Jen bona leciono por vi, malsa£ulo! Vi laci£as, trabatante al £i vojon, kaj estas £i, kiu iras £ui la vivon, dum vi restas ²i tie, ²e la kudrokesteto. Agu kiel mi, kiu ne traboras vojon por kiu ajn. Kie oni pike fiksas min, mi tie restas.

Mi rakontis ²i tiun historion al profesoro de melankolio, kiu diris al mi, skuetante la kapon: - Mi anka\ estas servinta kiel kudrilo al multe da malbona fadeno.

KRUELAJ PATRINOJ

(Da\rigo de p. 8)

Dum ²iuj rajtis malfrue reveni en la nokto, ni, dekdujaruloj, devus atendi £is la deksesjara£o por alveni iom pli malfrue, kaj tiu £enulino kutimis ellitiĝi por demandi, ²u la festo estis bona (nur por kontroli nian staton, okaze de la reveno).

Pro nia patrino, ni perdis la ¬ancon akiri grandegajn spertojn dum adoleskeco: Neniu el ni enmiksi£is kun drogoj, ¬teloj, vandala°oj,atencoj kontra\ propra°oj, nek estis arestitaj pro iu ajn krimo. ¹IO OKAZIS PRO ¢IA KULPO. ¹ar nun ni jam estas adoltoj honestaj kaj bone edukitaj, ni klopodas fari nian eblon por esti£i "KRUELAJ GEPATROJ". ¢AJNAS AL MI, KE UNU EL LA PROBLEMOJ DE LA NUNA MONDO ESTAS: MANKO DE SUFI¹A KVANTO DA KRUELAJ PATRINOJ .

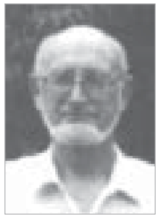
¹U ESTAS TEMPO LEGI DANTE?

(Da\rigo de p. 3)

tradukinto? Ne nur. Ankora\ en nia moderna mondo de satelitoj, informadiko kaj fulmrapida komunikado regas kruelaj militoj kaj malsato, ekstrema banditado, terorado kaj socia malegaleco. Kara leganto: ²u vi ne vidas inter tiuj modernaj sociaj malsanoj kaj la poemo de Dante iun ligon? ¹u ne estas tempo mediti, inter tiuj majestaj versoj, pri la signifo de vivo kaj morto en nia moderna mondo? Mi jam komencis:

"En mezo de la voj' de vivo nia
mi trovis min en arbareg'
obskura, de l' rekta voj' estinte
fordevia."

EL LA ESPERANTA LITERATURO

KOCK, Edwin de. 1930. Sudafrikano; lektoro. Esperantisto de 1955. Redaktoro de "Afrika Esperantisto" 1955-57. Verkis angle kaj afrikanse. Ellaboris teorion pri la metriko.

Verkoj: Ombroj de la kvara dimensio (poemoj, 1961), Fajro sur mia lango (poemoj, 1967), Poemaro kaj prozeroj (1970), Kvin elementoj (poemoj, 1970), Plukonstrue (poemoj, 1975), Saluton al la suno (poemoj, 1983), La konflikto de la epokoj (poemoj, 1984-1985), Glosaro ("helpilo por legi la poemarojn de la a\toro", 1988), Voja£oj kaj aliaj poemoj (1992), William Auld en Esperanta Antologio, 1984.

Kvar sezonoj de la koro

De Edwin Kock

I. Somera nokto
Mi dormeme ku¬as lite,
kvaza\ fi¬' en blanka son£o,
de la luno dorlotite
£is la transtegmenta plon£o
lantsubite glutis £in.
Mi nun a\skultas la tenebron,
kaj ²iu plankoknar' a\ pin'
eªigas pla\dan sangofebron.
La koro horojn fortamburas,
ritmas kvaza\ mar' sur rokoj.
Pensoj sur la bordo kuras,
brue, kun mortantaj vokoj.
Min perturbas tiu vasto
batanta en la propra sin' –
la kosmo kvaza\ mia gasto –
£is la dormoflus' forportas min.

II. A\tuna posttagmezo
Foliolange
arboj flustras,
korosange
karno flustras
pri a\tuno.
Kalvi£as arboj
anta\vente.
Mi kalvi£as
mortosente,
malgra\ la suno.
Atendi torturas
Dum sablo de l' nuno
pretersusuras,
malgra\ la suno.

III. Vintra mateno
La vintrobesto glacispire
stratojn kaj en kortoj snufas,
levante paperbulojn gire;
forgalope eke hufas
trans kampojn de la frosta koro,
el kiu frapas £i martele
£emojn de la tempdoloro
duri£anta sendegele.

IV. Primavere
Miaj verdaj printemppensoj
fre¬e ekfolias
sub liutaj ventkadencoj.
Vo²oj en mi krias,
ar£entarpe£oj de la koro,
ke konvolucias
en ²iu tigo de la sensoj,
post la jaroj sebodoro
jubilonta flava floro.

Fonto: http://www.geocities.com/origlit/autor/index.html

70-a datreveno de EASP

Paulo Sérgio Viana

Fotoj: Paulo S. Viana

“Hodia\, la 27-an de majo, okazis kortu¬a celebro en la urbo San-Pa\lo, Strato Gabriel Pizza 433. Okdek du geesperantistoj kunvenis por festi la 70-jaran jubileon de Esperanto-Asocio de San-Pa\lo. Je la 15-a horo la Prezidanto Genildo Coelho malfermis la kunsidon per alvoko al ²iuj pri la signifo de nia movado kaj pri la neceso teni la tor²on ardanta. Li emfaze invitis ²iujn al la ¬tata kongreso de EASP en la urbo Ribeirão Preto, en oktobro 2007. Paulo Sergio Viana prelegis pri la jubileo, oma£ante la pionirojn, analizante la sukcesojn kaj malsukcesojn en la historio de EASP kaj stimulante la ²eestantojn plani la estontajn jardekojn surbaze de lernitaj lecionoj.

José R. Tenório surekrane montris fotojn pri eventoj ²e EASP, en la da\ro de £ia historio. Poste Tenório lan²is la verkon de Gilbert Ledon “Sprite kaj Spite”, kiu enhavas kolekton da artikoloj de la fama franco aperintaj en la revuo “Monato”.

Renato Corsetti, Prezidanto de Universala Esperanto-Asocio, sendis al la evento kortu¬an mesa£on, kiun oni same projekciis sur ekranon kaj la\te legis (vidu foton). La evento fini£is per bongusta lun²o.”

Esperanto en Barra Mansa

Paulo Sérgio Viana

Hodia\, la 17an de junio, okazis la 68-a Renkonto de Esperanto en la Paraiba Valo, en la urbo Barra Mansa, RJ. Akceptis nin kultura institucio GREBAL, situanta en agrabla loko; S-ro José Flemming, la prezidanto de tiu institucio, persone ²eestis, kaj la esperantistoj varme dankis al li por la apogo. Post la salutoj kaj legado de protokolo (Milton Serra), Carlos Pettinati prelegis pri ekologia temo kun ri²a projekciado de bildoj. Sekvis prezento de historio de la Esperanto-movado en la regiono, fare de Alberto Flores; “Guto da Gramatiko” fare de Paulo S. Viana; kaj informoj pri la proksima Brazila Kongreso de Esperanto en julio, en Rio, fare de Alfredo Aragon kaj Givanildo Ramos Costa. Intertempe, junulo Adriano Prado prezentis dinamikajn ludojn por spertigi la grupon pri ekologia plantado kaj pri la neceso grupe kunlabori por atingi bonajn rezultojn en iu ajn homa agado. Posttagmeze, oni kantis amuzajn kanzonojn, spektis parton de la filmo “Gerda Malaperis” kaj debatis pri la maniero renovigi kaj revigligi niajn renkontojn. Dum la tuta renkonto oni proponis vendadon de libroj kaj esperanta°oj kaj okazis en flanka ²ambro kunsido por komencantoj. Oni komencis kaj finis la agrablan renkonton per bongusta lun²o. Pli ol 40 homoj subskribis la libron. Oni anoncis, ke la proksima renkonto okazos en Caraguatatuba, SP, la 30-an de septembro 2007.

Barra Mansa 2007. Foto: Eni Oliveira

NEKROLOGO

May Bijleveld (1910-2007)

Forpasis la 18an de Februaro 2007, en la urbo Rio de Janeiro, samideanino May Bijleveld.S-ino May naski£is en Nederlando, en 1910. Estante 20-jara, ¬i esperantisti£is, kaj interalie tuj poste sekvis kurson gvidatan de la fama Andreo Cseh. ¢i multe agadis en la nacia movado per informado kaj instruado. En 1938, partoprenante Universalan E-Kongreson en Londono, ¬i konati£is kun brazila esperantisto, kun kiu ¬i edzini£is. Tuj poste ¬i transloki£is al Rio de Janeiro. Dum pluraj jaroj, premata pro familiaj devoj, ¬i ne kontaktis la brazilan movadon. Tio okazis nur en la mezo de la sepdekjaroj kaj de tiam ¬i fari£is vigla aganto por Esperanto en Brazilo.¢ia plej granda zorgo estis la informado pri Esperanto. Estis ¬ia iniciato la organizo devoja£anta E-ekspozicio nomata UTINESPO (Utileco INternacia de ESPerantO), kiun vizitis centmiloj da brazilanoj en plurdekoj da urboj.Sed ¬ia plej elstara iniciato estis sendube la partopreno en la oficiala internacia E-movado en la mondkunveno EKO/92, okazinta en Rio, en la jaro l992.Danke al ¬ia persisto, UEA instalis budon en tiu evento, kie de°oris dekoj da samideanoj, informante al la plurmilaj vizitantoj pri la internacia lingvo.Unu el la fruktodonaj rezultoj de tiu partopreno estis la rekomendo, en la fina Rezolucio de tiu evento, ke ²iuj neregistaraj organiza°oj utiligu E-on en siaj internaciaj kontaktoj.Intervjuita en Rio Esperantista (apr/jun-88), ¬i tiam eldiris sian preferatan frazon:

¹IUJ KLOPODU DISVASTIGI ESPERANTON INTER TIUJ, KIUJ POVOS UZI ³IN INTERNACIE!

La\ raporto de Aloísio Sartorato

Neide Barros Rêgo
Niterói-RJ

RAJDANTO DE L' REVO

Anta\en, poeto,
selu kur²evalon Vento,
rajdu sur la ²ielarko,
galopu tra via penso,
plon£u en la plej sekretan
ka¬ejon de l' emocio.

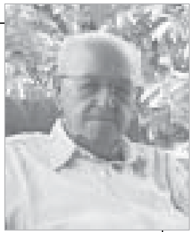
Iru sentime,
nokti£e lumigu tor²on
kaj parolu kun la steloj,
voku la Sanktan Spiriton,
konstruu vian novan kanton,
lasu spurojn en la tempo.

Anta\en, poeto,
kolektu frakasita°ojn,
el ili faru juvelujon.
El katenitaj ideoj
de¬iru bildojn, inventu,
kaj faru revolucion.

Anta\en, revulo,
ne rigardu malanta\en,
restu en via fantazio.

Kaj kiam vi liberi£os
dissolvita en Poezio,
vi estos parto de l' Universo.
En viaj versoj vi vivos.

Manoel Borges dos Santos
(Dokito)
Muritiba-Bahia

Vivmisteroj

Kiam mi vidas vin tiel proksime,
Mi sentas strangan ardon en la brusto...
Kaj pensas ke mi son£as la\ la gusto,
£uante inter floroj kaj senlime.

Kiom mi volus havi vin enbrake,
Kisadi lipojn per profunda kiso...
¬ajnas ekzisti antikva kompromiso,
Interliganta nin kvaza\mirakle!...

Ek de l´unua foj´ni renkonti£is,
Mi anta\sentis ke vi estos mia.
Ekde l´alia foj´ni reenkarni£is,
Vi - la Re£in'kaj mi - la Re£o via!...

Kiu scias ²u revenis ni,
Por resti kaj denove kune,
³ ui dol²a°ojn de la amo ²i,
La tutan £ojon de la am' plenlune!...

Soleco

Daniel Peliz
Duque de Caxias, RJ

La vivo min fluas kiel sa\moj.
Foriras la tempo kaj iaj celoj konsumi£as...
Kio restas de la pasintjaroj?
Sole mi vivas...
Anta\ la fenestro mi vidas la straton...
Homoj preterpasas kiel strangaj robotma¬inoj.
Mi estas sole kaj senkura£e.
Mi timas la nokton.
Mi endormi£os kaj ²e mi restos la poezio...

Mia kapo estas laca kaj nebulas la okuloj.
La dormemo regas min.
Mi timas la nokton.
Surtable, estas paperoj, poemoj...
survande - portretoj, memora°oj...
Indiferente, Teresa min rigardas.
¢ia foto memorigas iun sabatnokton, iun sunan post-tagmezon en Leblon.
Estas memoroj, memoroj...
Alda amuzi£as kun glitilo, kaj ¬ia ²armeto min konsolas.
Silento en la ²ambro estas terura...
Tik-tako...tik-tako...Horlo£o
diras.
Travitra°e mi vidas homojn
 preterpasi...
Tereza estas for... ¬i ne venos.
Mi provos endormi£i kaj son£i
kun poezio,
            poezio...

Osvaldo Pires de Holanda
São Paulo-SP

INFORMO AL LA BRAZILA ESPERANTISTARO

Jam forpasis sep jaroj, du monatoj kaj dudekkvin tagoj ekde la dua de a\gusto 1999, kiam, dum estrarkunsido ²e Brazila Esperanto-Ligo, en Brasilia, estis aprobita la ideo de memoriga eldono pri la Historio de la Esperanto-Movado en Brazilo, okazonta en 2007, dato de BEL-jarcento. La tasko estis al ni komisiita kaj feli²e ni finis £in. Mi sciigas vin, ke ekde la 27a de Novembro 2006, mi sendis la verkon al BEL. ³i postulis de mi preska\ ²iutagan laboron, sed al mi la plej malfacila tasko estis la manko de fidindaj informoj pri la fruaj tempoj de nia movado, ²ar provizo ekzistanta estas disi£inta tra la °urnaloj kaj revuoj. Krom tio estas anka\ urboj kie ekzistis a\ ekzistas E-movado, sed ne estas esperantistoj ali£intaj al BEL a\ UEA kaj tiamaniere estas neeble kontakti ilin tie.

Feli²e granda nombro da geesperantistoj komprenis la gravecon de la afero kaj bonvole atentis pri nia skribpeto kaj sendis al ni gravajn verkojn.

La Historio enhavas pli ol sescent pa£oj kaj informas pri sepdek urboj en la kvin geografiaj brazilaj regionoj.

¹u ni sucesis plenumi kontentige la aferon al ni komisiita? Al la ju£o-kapablo de la estontaj legantoj ni liveras la parolon.

Minoritataj esperantismo kaj spiritismo

(Da\rigo de p. 4)

faris, e² ironie a\ sarkasme) kontra\ la esperantistoj.

Plejofte, kiam oni pensas pri spiritismo, la unua ideo venanta en onian kapon estas la supozata eblo komuniki£i kun la mortintoj. Sed oni konsideru, ke la mediumaj fenomenoj estas akcesora°oj, kvankam, sen ili, estas iom malfacile koncepti kaj klarigi la\vicajn reenkarni£ojn. Anka\ al mi tio sonas ekzote, sed £i ne malhelpas min rekoni, ke la mondo estus pli bona, se estus multe pli da spiritistoj.

Estas esperantistoj, kiujn £enas ies konfuzo inter esperantismo kaj spiritismo. Oni atentu tamen, ke, se ne ekzistus spiritistaj esperantistoj, ni estus multe pli malgranda minoritato en Brazilo. Kaj, sen ilia delonga ²eesto en nia movado, ni ne povus kalkuli je multaj inter la plej bonaj brazilaj esperantaj verkistoj kaj tradukistoj. La spiritisma literaturo en Esperanto jam instruis multajn – spiritistojn klaj nespiritistojn – pri £usta maniero uzi la lingvon.

Al tiuj kiuj sentas sin nekomforte pro la granda spaco, kiun spiritistoj okupas en nia movado en Brazilo, estas sugestinde, ke ili mem plejeble multe kontribuu al la varbado kaj instruado de la lingvo al nespiritistoj, tiel ke spiritistoj minoritati£u interne de nia minoritato. Ja kreskinte multe ekster la spiritsma kampo ni certe estos eliminintaj la "nebonvenan" konfuzon.

Georgo das Neves*
Rio de Janeiro/RJ

PLUTONO HOROSKOPE
Georgo das Neves

Fari£as mi advokato de Plutono.
Unue naski£is Astrologio.
Poste venis la astronomoj.
Ne timu pri Plutono en viaj horoskopoj.

Kio estas Plutono horoskope?
³i rilatas la psikan energion
de la homo kaj £i regas Skorpion;
do, pri l' afero ne parolu moke.

En la menso £i estas la arkivo;
£i kontrolas vulkanojn kaj tertremojn,
de la grandaj negocoj la problemojn...
³i, komenco kaj fino de la vivo.

Al la seksaj malsanoj £i rilatas;
£i rilatas Feniksan simbolismon
kaj £i montras al ni alian prismon,
kiam pri ven£o homo tre malsatas.

Plutona regno, lando de mortintoj,
kie suferas ²iuj malbonuloj.
Tie restas la homoj kun makuloj
kaj perdi£as en longaj labirintoj...

Tamen vi, mia frato a\ fratino,
ne suferu pro tiuj astronomoj.
Se ili havas penson de demonoj
nur al vi apartenas la destino.

"Via" Plutono en la horoskopo
da\ros la sama kaj protektos vin.
¹io pasas, ne plu adrenalin' ...
Malfeli²o ne venas sen alvoko!

(*) Membro de SINARJ Sindikato de Astrologoj en Rio de Janeiro

PLUTONO VENKOS
Georgo das Neves

Nana planedo!... Ho, Plutono mia, *
finfine frenezi£is astronomoj!
Nova kulturo estas ironia,
²ar "ne restos meblaro en la domoj"...

Televido ne estos televido
oceano ne estos oceano
Esperanto nomi£os Nova Ido **
kaj krokodilo, frisamideano! ***

Tamen Plutono ne silentos plu:
en horoskopoj faros £i mizeron!
Diras mi tion, estas mi guru':
disver¬os £i lafegojn sur la Teron.

Mortos nur astronomoj pro l' eraro,
la stultuloj kaj homoj sen moralo.
Plutono regos sur la planedaro
kaj generalo estos kaporalo!

Rimarkoj:

* "Plutono mia", pro tio, ke Plutono estas reganto de la horoskopo de la poeto, kies Ascendanto estas Skorpio.
2.500 astronomoj kunvenis en Prago kaj decidis, ke Plutono ne plu estas planedo. ONI KONSIDERAS ³IN "NANA PLANEDO"

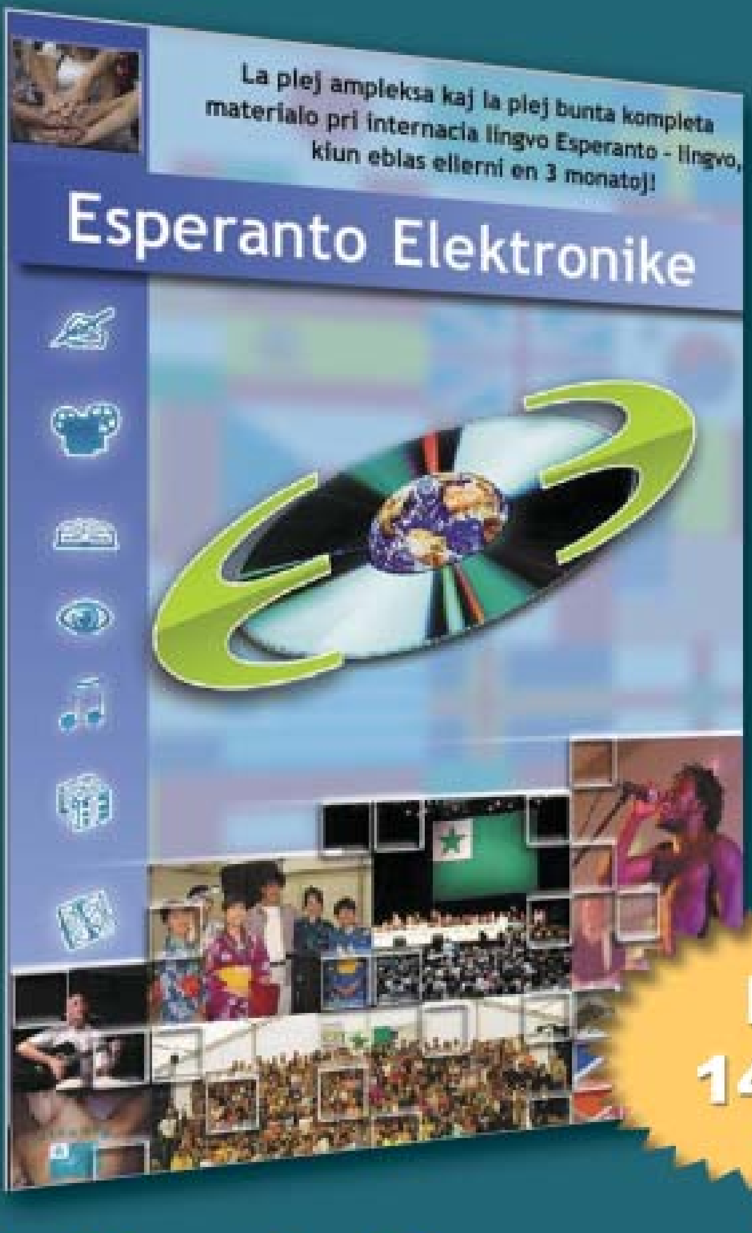
** Ido estas nomo de planlingvo lan²ita en 1907, kiel plibonigo de Esperanto.

*** Slange: esperantisto, kiu parolas nacilingve en esperantista medio.

En la verso, la poeto uzas "sian prefikson FRI" (el la angla FREE, ankora\ ne oficiale aprobita) kun la signifo "libera a\ libere".

JdN * GdN poetodasneves@infolink.com.br

Bunta, moderna, informriĉa

R$ 14,00

Akirebla en la libroservo de EASP

libroservo@easp.org.br

Brazilei

www.ileibr.org/brazilei

Porinstruista revuo
eldonata de Brazila Sekcio de ILEI